

BE-READY

Weet jij wat te doen bij
een noodsituatie?

Tweede graad Eindtermen en leerplandoelen

Eindtermen

W.o. – natuur

- 1.1 De leerlingen kunnen gericht waarnemen met alle zintuigen en kunnen waarnemingen op een systematische wijze noteren.
- 1.2 De leerlingen kunnen, onder begeleiding, minstens één natuurlijk verschijnsel dat ze waarnemen via een eenvoudig onderzoek toetsen aan een hypothese.
- 1.17 De leerlingen kunnen gezonde en ongezonde levensgewoonten in verband brengen met wat ze weten over het functioneren van het eigen lichaam.
- 1.18 De leerlingen weten dat bepaalde ziekteverschijnselen en handicaps niet altijd kunnen worden vermeden.
- 1.19 De leerlingen beseffen dat het nemen van voorzorgen de kans op ziekten en ongevallen vermindert.
- 1.23* De leerlingen tonen zich in hun gedrag bereid om in de eigen klas en school zorgvuldig om te gaan met afval, energie, papier, voedsel en water.

W.o. – mens

- 1.2 De leerlingen kunnen beschrijven wat ze voelen en wat ze doen in een concrete situatie en kunnen illustreren dat zowel hun gedrag als hun gevoelens situatiegebonden zijn.
- 1.3* De leerlingen tonen in concrete situaties voldoende zelfvertrouwen, gebaseerd op kennis van het eigen kunnen.

W.o. – brongebruik

- 5.1 De leerlingen kunnen op hun niveau verschillende informatiebronnen raadplegen.

W.o. – ruimte

- 4.8 De leerlingen kunnen suggesties geven voor het inrichten van hun eigen omgeving.

Leerplandoelen

Leerplandoelen ZILL

IVzv1

Keuzes willen, durven en kunnen maken door betekenis te geven aan die keuzes en daar de verantwoordelijkheid voor opnemen.

- 7 - 10 Voor zichzelf betekenis geven aan verschillende keuzes – de eigen keuze uitleggen – de factoren die een keuze beïnvloeden bespreken – nadenken over alledaagse keuzes – voor- en nadelen van een keuze benoemen – verantwoordelijkheid dragen voor een genomen beslissing – andermans keuzes voorspellen en respecteren.

- **IVzv2** **Op een efficiënte manier informatie en leerervaringen opnemen, verwerken, weergeven (delen) en die onthouden en inzetten bij nieuwe ervaringen en in complexere situaties.**
- 5 - 12 Wat men in een bepaalde situatie heeft geleerd, op een voldoende flexibele wijze aanwenden in gevarieerde situaties en opnieuw toepassen (transfer leggen) – eigen grenzen verleggen.
- **IVoc1** **Nieuwsgierig zijn naar en bereidheid tonen om het nieuwe te ontdekken en erover te leren.**
- 2.5 - 12 Zich onbevangen en spontaan openstellen voor het nieuwe – zich laten inpalmen door verrassende dingen rondom hen – zich in het verkennen en beoordelen van nieuwe dingen niet laten leiden door clichés en vooroordelen.
- **IVoc3** **Onderzoeksvragen formuleren, naar een antwoord zoeken en bevindingen formuleren.**
- 7 - 12 Onderzoekend leren: zich laten inpalmen door nieuwe dingen uit de omgeving – onderzoeksvragen stellen – een onderzoeksuitkomst voorspellen – een onderzoeksstrategie bedenken en uitvoeren – experimenteren en exploreren – onderzoeksresultaten en bevindingen bundelen – verslag uitbrengen en een conclusie formuleren, een antwoord op de onderzoeksvraag geven – over het onderzoek en de resultaten en bevindingen ervan met anderen communiceren – met de resultaten en bevindingen aan de slag gaan.
- **IVoc5** **Informatiebronnen hanteren.**
- 5 - 12 Relevante bronnen selecteren – op hun niveau verschillende informatiebronnen zelfstandig gebruiken.
- **IVgv2** **Inschatten hoe gedrags- en omgevingsfactoren de gezondheid en veiligheid beïnvloeden en op basis daarvan, binnen veilige grenzen, risico's durven te nemen.**
- 6 - 12 Gezonde en ongezonde, veilige en onveilige omgevingen en gedragingen in verband brengen met wat men weet over het functioneren van het eigen lichaam.
  - 6 - 12 Nadenken over voorzorgsmaatregelen die het risico op ziekte of ongeval verminderen zoals: veiligheidsafspraken naleven, materiaal oordeelkundig gebruiken, veilig opbergen van materialen ...
  - 6 - 12 Gevaren en risico's van bewegingssituaties kennen en inschatten.
- **IVds1** **De complexiteit van gebeurtenissen in de wereld ervaren, vaststellen en uitdrukken welke de gevolgen ervan zijn hier en elders, nu en later.**
- 2.5 - 12 De onmiddellijke gevolgen van eigen handelingen op de omgeving en op anderen ervaren.
  - 7 - 10 De onmiddellijke gevolgen (bedoelde en onbedoelde) van een handeling of gebeurtenis uit de eigen leefwereld aantonen.
  - 7 - 10 Een handeling, gebeurtenis of actie vanuit de eigen invalshoek beschrijven – die beschrijving vergelijken met de beschrijving vanuit een andere invalshoek.
- **IVds2** **Beseffen dat wat we hier en nu doen gevolgen heeft voor later en voor anderen elders op de wereld.**
- 7 - 12 Zich stapsgewijs bewust worden van het feit dat mensen verbonden zijn over tijd en ruimte – geleidelijk ontdekken dat het eigen handelen verbonden is met het groter geheel – de eigen verantwoordelijkheid voor de mensen en de planeet verkennen en beleven.
- **IVds4** **Zorgzaam omgaan met de schepping, zich inzetten voor een leefbare planeet.**
- 7 - 12 Ervaren en verwoorden in welke situaties de natuur en het milieu bedreigd zijn – uitdrukken op welke manier hen dit raakt – kleur bekennen ten aanzien van de natuur- en milieuproblematiek.
  - 7 - 12 Zorg dragen voor het milieu, dichtbij en veraf – deelnemen aan acties die ijveren voor meer zorg voor natuur en milieu – persoonlijke ervaringen met dergelijke acties met elkaar delen en daaruit leren voor de toekomst.
- 🌍 **OWru2** **De eigen omgeving inrichten in functie van een beoogd doel.**
- 4 - 12 Een ruimte inrichten zodat die veiligheid en geborgenheid biedt en men er zich goed kan voelen en die aangepast is aan de (spel)activiteit die men wil uitvoeren – mits aanwijzingen orde brengen in een afgebakende ruimte.

OWru6

Kaartbegrip, oriëntatie- en kaartvaardigheid ontwikkelen.**Algemene oriëntatie- en kaartvaardigheid**

- Algemene oriëntatie- en kaartvaardigheid > 7 - 12 Eenvoudige plattegronden van (een steeds ruimere) omgeving tekenen.
- Algemene oriëntatie- en kaartvaardigheid > 7 - 12 Voor hen bekende plaatsen kunnen terugvinden op een plattegrond of luchtfoto.

Situëren op een kaart

- Situëren op een kaart > 7 - 12 Interesse tonen voor het situëren van voor hen betekenisvolle plaatsen op een kaart.

OWna3

Ervaren, onderzoeken, vaststellen en uitdrukken hoe mensen voor hun levensbehoeften sterk afhankelijk zijn van de natuur.

- 7 - 12 Onderzoeken en illustreren dat energie nodig is voor het functioneren van levende en niet-levende systemen – de energiebronnen benoemen.

OWna7

Ervaren, onderzoeken, vaststellen en illustreren hoe mensen de natuur en het milieu zowel op een positieve als negatieve wijze beïnvloeden.

- 7 - 12 Illustreren hoe men duurzaam omgaat met bodem, lucht, water, energiebronnen, grondstoffen, afval (verzamelen, sorteren en recyclen), voedsel ... – zelf duurzaam handelen.

IKvk4

Situaties die als moeilijk ervaren worden en frustraties ombuigen door te zoeken naar mogelijkheden om er bevrijdend mee om te gaan.

- 6 - 12 Nadenken over de oorzaken die situaties moeilijk maken – opgedane ervaringen met lastige situaties en frustraties gebruiken om die situaties te vermijden of ze aan te pakken wanneer ze zich opnieuw voordoen – oplossingen bedenken om die situaties en de frustraties die eruit voortkomen aan te pakken (al dan niet met hulp of onder begeleiding) – steun zoeken en vragen.
- 6 - 12 Weten dat bepaalde ziekteverschijnselen en handicaps niet altijd kunnen worden vermeden.

Leerplandoelen OVSG

WO-NAT-01-5.	De leerlingen drukken hun waarnemingen op verschillende manieren uit.
WO-NAT-01-6.	De leerlingen noteren hun waarnemingen op een systematische wijze.
WO-NAT-01-8.	De leerlingen kunnen op hun niveau (evt. met behulp van een volwassene) eenvoudige bronnen hanteren om meer te weten te komen over de natuur en het milieu.
WO-NAT-01-9.	De leerlingen kunnen onder begeleiding een natuurlijk verschijnsel dat ze waarnemen via een eenvoudig onderzoek toetsen aan een hypothese.
WO-NAT-01-10.	De leerlingen kunnen een natuurlijk verschijnsel dat ze waarnemen via een eenvoudig onderzoek toetsen aan een hypothese.
WO-NAT-04-12.	De leerlingen tonen het belang van energie in hun dagelijks leven aan.
WO-NAT-04-13.	De leerlingen kennen verschillende energiebronnen.
WO-NAT-04-14.	De leerlingen weten dat de mens energiebronnen gebruikt om energie op te wekken.
WO-NAT-07-1.	De leerlingen verwoorden de gevolgen van ziek zijn voor zichzelf en anderen.
WO-NAT-07-2.	De leerlingen herkennen in concrete situaties gedragingen die bevorderlijk of schadelijk zijn voor hun gezondheid.
WO-NAT-07-3.	De leerlingen kunnen gezonde en ongezonde levensgewoonten in verband brengen met wat ze weten over het functioneren van het eigen lichaam.
WO-NAT-07-4.	De leerlingen weten dat bepaalde ziektes kunnen worden voorkomen.
WO-NAT-07-5.	De leerlingen weten dat bepaalde ziekteverschijnselen en handicaps niet altijd kunnen worden vermeden.
WO-NAT-07-24.	De leerlingen nemen goede gewoonten aan inzake dagelijkse hygiëne.
WO-NAT-07-25.	De leerlingen herkennen en verwoorden onveilig gedrag van zichzelf en van anderen.
WO-NAT-07-26.	De leerlingen beseffen dat het nemen van voorzorgen de kans op ziekten en ongevallen vermindert.
WO-NAT-07-31.	De leerlingen herkennen bij zichzelf en bij anderen het verschil tussen ziek, gezond en gewond zijn.
WO-NAT-07-32.	De leerlingen herkennen concrete situaties als onveilig, gevaarlijk, ongezond.
WO-NAT-08-11.	De leerlingen zijn bereid zorgvuldig om te gaan met energie, papier, voedsel en water.

- LOD-LL-POP-02.01. De leerlingen ervaren een probleem en voelen zich uitgedaagd en gemotiveerd om te zoeken naar een oplossing.
- LOD-LL-POP-02.03. De leerlingen analyseren en begrijpen in groep een probleem.
- LOD-LL-POP-02.05. De leerlingen bedenken en kiezen onder begeleiding een manier om een probleem op te lossen.
- LOD-LL-POP-02.06. De leerlingen bedenken en kiezen in groep een manier om een probleem op te lossen.
- LOD-LL-POP-02.07. De leerlingen bedenken en kiezen zelfstandig een manier om een probleem op te lossen.
- LOD-LL-POP-02.09. De leerlingen plannen en organiseren in groep hun werkwijze bij het oplossen van een probleem.
- LOD-LL-POP-02.10. De leerlingen plannen en organiseren zelfstandig hun werkwijze bij het oplossen van een probleem.
- LOD-LL-POP-02.12. De leerlingen voeren in groep hun werkwijze om een probleem op te lossen, uit.
- LOD-LL-POP-02.13. De leerlingen voeren zelfstandig hun werkwijze om een probleem op te lossen, uit.
- LOD-LL-POP-02.15. De leerlingen controleren in groep hun werkwijze en resultaat (voor, tijdens, na) en sturen bij waar nodig.
- LOD-LL-POP-02.16. De leerlingen controleren zelfstandig hun werkwijze en resultaat (voor, tijdens, na) en sturen bij waar nodig.
- LOD-LL-POP-02.22. De leerlingen durven een probleem aan te pakken.
- LOD-LL-POP-02.24. De leerlingen lossen een probleem nauwkeurig en volledig op.
- LOD-LL-POP-02.25. De leerlingen houden vol bij het oplossen van een probleem.
- LOD-LL-POP-02.26. De leerlingen lossen zelfstandig een probleem op.
- LOD-LL-POP-02.27. De leerlingen zijn bereid om in gesprek te gaan over de manier waarop ze met problemen omgaan.
- LOD-LL-INF-03.04. De leerlingen raadplegen in groep aangereikte informatiebron(nen).
- LOD-LL-INF-03.05. De leerlingen raadplegen zelfstandig aangereikte informatiebron(nen).
- LOD-LL-INF-03.10. De leerlingen hanteren de geraadpleegde informatiebronnen efficiënt.
- LOD-LL-INF-03.11. De leerlingen gaan kritisch om met informatiebronnen.
- LOD-LL-INF-03.13. De leerlingen raadplegen uit eigen beweging een passende informatiebron.
- LOD-LL-HOT-05.01. De leerlingen kunnen op hun niveau leren met nauwkeurigheid, efficiëntie, wil tot zelfstandigheid, voldoende zelfvertrouwen, houding van openheid en kritische zin.
- LOD-LL-HOT-05.02. De leerlingen gaan creatief om met taken en opdrachten.
- LOD-LL-HOT-05.03. De leerlingen nemen initiatief.
- LOD-LL-HOT-05.04. De leerlingen zijn gemotiveerd.
- SOV-01.12. De leerlingen kunnen kritiek uiten ten aanzien van bepaalde situaties.
- LOD-SOV-01.13. De leerlingen kunnen kritiek uiten ten aanzien van bepaalde maatschappelijke toestanden.
- DL-WO-RUI-01.22. De leerlingen kunnen een maquette of plattegrond gebruiken als hulpmiddel om de weg te vinden.

Leerplandoelen GO!

- 3.1.1. 11. Met eigen woorden aangeven dat mensen eenzelfde situatie op een verschillende wijze kunnen ervaren en er verschillend kunnen op reageren.
- 3.1.1. 28. Kritisch zijn en een eigen mening formuleren.
- 3.1.1. 29. Beschrijven wat ze voelen en wat ze doen in een concrete situatie en kunnen illustreren dat zowel hun gedrag als hun gevoelens situatiegebonden zijn.
- 3.1.5. 3. Aangeven wat je kunt doen als je ongewild met schokkende beelden ... geconfronteerd wordt.
- 3.2.1. 2. Een explorerende en experimenterende aanpak tonen om meer te weten te komen over de natuur.
- 3.2.7. 6. Een aantal elementen in verband met voeding aangeven die de kans op ziekten verhogen.

- 3.2.6. 13. Met voorbeelden illustreren dat het weer invloed heeft op het gedrag van de mens.
- 3.2.7. 11. Goede gewoonten tonen in hun dagelijkse hygiëne en eenvoudige handelingen uitvoeren die daarvoor nodig zijn.
- 3.2.7. 12. Signaleren wanneer er gevaar dreigt of iemand in gevaar is (bv. als iemand bloedt, bewusteloos is, er met lucifers wordt gespeeld ...).
- 3.2.7. 13. In een noodsituatie adequaat reageren door hulp van volwassenen in te roepen.
- 3.2.7. 14. Gangbare pictogrammen in verband met gezondheid en veiligheid herkennen (bv. nooduitgang, chemische producten, medicijnkastje ...).
- 3.2.7. 15. Evacuatieregels toepassen bij brandalarm op school.
- 3.2.7. 16. Illustreren met een eigen voorbeeld dat het nemen van voorzorgen de kans op ongevallen vermindert.
- 3.2.7. 17. Elementaire hulp toedienen bij brandwonden: "eerst water de rest komt later".
- 3.2.7. 18. Bij zichzelf en bij anderen het verschil tussen ziek, gezond en gewond zijn herkennen.
- 3.2.7. 21. Situaties en gedragingen herkennen die schadelijk of bevorderlijk kunnen zijn voor hun gezondheid.
- 3.2.8. 5. Acties bedenken die zij zelf kunnen uitvoeren om milieubewuster om te gaan met afval, water, energie.
- 3.2.8. 8. Enkele voor- en nadelen opsommen van de in ons land gebruikte energiebronnen.
- 3.2.8. 9. Enkele voorbeelden geven van de gevolgen voor mens en natuur van de klimaatverandering door de opwarming van de aarde.
- 3.5.3. 10. Aan elkaar een route beschrijven.
- 3.5.3. 11. Zelf een route zinvol uitstippelen.
- 3.5.5. 3. Iets of iemand lokaliseren.